

Rapport

Verzoekers

De heer en mevrouw X. Olst.

Datum verzoekschrift

De Overijsselse Ombudsman ontving het verzoekschrift op 30 november 2015.

Klacht

Verzoekers zijn het niet eens met de uitvoering van het beleid van de gemeente Olst-Wijhe inzake het verlichtingsplan in hun straat. Zij vinden dat de lantaarnpaal bij hun woning weer moet worden teruggezet op de plek waar hij altijd stond, zoals de voormalige gemeentesecretaris ook had toegezegd. Volgens verzoekers zijn de argumenten van de gemeente om dit niet te doen ongegrond.

Bevoegdheid ombudscommissie

De gemeente heeft de klacht behandeld. Daarmee is de ombudscommissie bevoegd om onderzoek te doen.

Procedure

De ombudscommissie heeft stukken opgevraagd bij de gemeente.

Op basis van de verstrekte informatie besloot de ombudscommissie met verzoekers en de gemeente te spreken over de klacht. Het gesprek vond plaats op 5 januari 2016.

Bij het gesprek waren aanwezig verzoekers, van de kant van de gemeente de heer X, en mevrouw Y; van de kant van de ombudscommissie waren aanwezig de heer P. Jansen, voorzitter, en mevrouw mr. A.D. van Zeben, commissielid belast met onderzoek en rapportage.

Onderzoek

De ombudscommissie toetst verweten gedragingen van de gemeente aan vastgestelde behoorlijkheidsnormen, in het geval van verzoekers: maatwerk en redelijkheid.

Toedracht

1. In de tweede helft van augustus 2011 is de straat, waarin verzoekers wonen, heringericht. Het ontwerp van de reconstructie van de straat is gemaakt samen met de bewoners. Het verlichtingsplan is naderhand gemaakt, rekening houdend met het wegontwerp en het groenontwerp. Het eindresultaat heeft ter inzage gelegen.
2. Vóór de reconstructie stond de lantaarnpaal in kwestie tegen de perceelgrens van verzoekers. In het nieuwe verlichtingsplan is de lantaarnpaal zo dicht mogelijk bij de rand van de weg geplaatst.
3. Tijdens de uitvoering van het werk gaven verzoekers aan dat de plek van de lantaarnpaal voor hen ongunstig is. De uitvoerder besloot echter het ontwerp van de

- gemeente te volgen.
4. Vanaf die tijd zijn er e-mailwisseling en andere contacten geweest tussen verzoekers en de gemeente. In januari 2014 had de toenmalige gemeentesecretaris contact met verzoekers en gaf aan dat de gemeente de nieuwe plaats van de lantaarnpaal nog een poosje – tot in augustus - wil aanzien, omdat verplaatsen weer nieuwe bezwaren met zich brengt.
 5. Eind augustus en ook nog een keer in september 2014 herinnerden verzoekers de gemeentesecretaris aan de belofte dat contact met hen zou worden opgenomen. Op 3 oktober 2014 liet de gemeentesecretaris verzoekers schriftelijk weten: “Ik heb met X afgesproken, dat we de situatie gaan aanpassen. Heb nu even geen zicht op de planning.” Verzoekers reageerden met “U had mij geen beter weekend kunnen geven.”
 6. X schreef op 14 oktober 2014 aan uitvoerder Z “Wil jij aan X straat thv hsnr Y. de lichtmast, paaltop 6 meter, 1,5 meter in zuidelijke richting verplaatsen incl. netwerkzaamheden?”
 7. Op 6 november 2014 schreef X aan de gemeentesecretaris en de betrokken wethouder “Zojuist heb ik met (red.OO: verzoeker) gebeld. De mast stond in de weg bij het achteruit rijden met de auto van de oprit. Zij waren bang de mast hierbij te raken. De oplossing was het verplaatsen van de mast, 1,5 meter in zuidelijke richting. Dit vindt (red.OO: verzoeker) niet prettig want dan staat de mast precies voor zijn raam. Hij wilde dat ook niet. Uitgelegd dat we niets kunnen doen voor hem. Hier neemt hij geen genoegen mee en zal nog van zich laten horen.”
 8. Verzoekers schreven op 22 januari 2015 aan de gemeentesecretaris “We zitten ons nog steeds te ergeren aan een lantaarnpaal die verkeerd is geplaatst. We hadden een afspraak dat u erop terug zou komen met een goed resultaat zodat deze anderhalve meter oostwaarts teruggeplaatst zou worden. We gaan er nu toch vanuit dat dit op korte termijn gaat gebeuren.” Op 10 februari 2015 rappelleerden verzoekers de gemeentesecretaris.
 9. De gemeentesecretaris reageerde op 12 februari 2015 “Dag, sorry voor het uitblijven van een nader contact. Ik kom inhoudelijk uiterlijk volgende week vrijdag op de kwestie terug.” Op 21 februari 2015 schreef de gemeentesecretaris “Dag, heb zojuist nog eens ter plaatse gekeken. Helpt het ook wat als de lantaarnpaal 30 cm naar links (vanuit uw perceel geredeneerd) wordt geplaatst?”
 10. Verzoeker reageerde op 22 februari 2015 “We vinden dit niet de juiste oplossing. Waarom nou zo moeilijk doen om die paal anderhalve meter oostwaarts te plaatsen? Toen de gemeente grond wilde hebben van (red.OO: verzoekers) om het plan stationswijk tot een mooi geheel te maken deden wij ook niet moeilijk. Maar het schijnt nu anders te gaan omdat er een persoon is die niet van zijn ongegronde argumenten wil afwijken. Ik vind het jammer dat we elkaar niet ontmoet hebben toen u hier ter plekke was. Maar alsnog wil ik wel een afspraak met u maken.”
 11. Medio april 2015 schreef de gemeentesecretaris aan verzoeker “We hebben intern nog een keer naar uw verzoek gekeken en dat afgestemd met de wethouder.

Het resultaat is dat we niet voldoen aan uw verzoek, omdat daarmee het verlichtingsniveau aan de andere kant van de weg nadelig wordt beïnvloed waar die

- helaas al niet optimaal is. Het zij zo.”
12. Verzoekers hadden op 29 april 2015 een gesprek met de wethouder en X. Daarbij werd afgesproken dat verzoekers het advies voor het college van B&W, dat X zou opstellen inzake de kwestie lantaarnpaal, konden inzien.
 13. B&W zonden op 9 juli 2015 een brief aan verzoekers, waarin de reden staat waarom is besloten de lantaarnpaal op de huidige locatie te laten staan. In de brief staat onder meer: “1. Op de oude locatie kan de mast ook staan, maar dan wordt er minder openbare ruimte verlicht en staat de mast niet in één lijn met de masten aan de oostzijde. De huidige locatie is de juiste. Hier verlicht hij de meeste openbare ruimte. 2. Bij het verlaten van uw perceel met de auto bent u bang om de mast te raken. Wij hebben aangeboden om de mast één meter parallel aan de band op te schuiven. Deze verplaatsing heeft u tegengehouden, omdat na verplaatsing de mast te veel in het zicht voor de woning staat wat u niet wenselijk vindt. Wij hebben geconstateerd dat de afgelopen vier jaar de mast niet is geraakt. Uw angst lijkt ons niet gegrond en om die reden is verplaatsen niet meer nodig. 3. Het trottoir zou volgens u te smal zijn geworden ten gevolge van het plaatsen van de lichtmast. Tussen de lichtmast en de erfafscheiding is het trottoir 1,50 meter breed. Dit is ruim voldoende. 4. U geeft aan dat de mast naar achteren plaatsen en vervolgens het armatuur kantelen een mogelijke oplossing is om de openbare ruimte meer te verlichten. Echter led-armaturen moeten vlak geplaatst worden, anders veroorzaken zij lichthinder; alle armaturen aan de X-sstraat zijn vlak geplaatst.”
 14. Op 22 juli 2015 lieten verzoekers de wethouder weten dat zij met X de afspraak hadden gemaakt om het advies in te kunnen zien alvorens zij het collegebesluit zouden krijgen, maar dat dit niet is gebeurd.
 15. De wethouder schreef op 23 juli 2015 aan verzoekers onder meer “Ik leef in de veronderstelling dat (red. OO: X) de tekst van het collegevoorstel aan u heeft voorgelegd, en besproken. Zoals tijdens ons gesprek inderdaad is afgesproken. Als dat niet conform is gebeurd dan betreur ik dat zeer en bied ik u mijn verontschuldigingen op voorhand aan. Ik zal dit met (red. OO: X) bespreken en kom er daarna bij u op terug hoe we dit verder naar tevredenheid uwerzijds kunnen afhandelen.”
 16. X schreef op 27 juli 2015 aan verzoekers “Vandaag is het mijn eerste werkdag na mijn vakantie en las uw mail. Wij hebben inderdaad de afspraak gemaakt dat u het advies kon inzien waarop het college haar besluiten neemt. Helaas is dit niet gebeurd. Hiervoor mijn excuses. Als (red. OO: de wethouder) in week 34 weer terug is van zijn vakantie heb ik hierover een gesprek met hem. Hierbij zend ik u alvast het advies waarop het college haar besluit heeft genomen. Indien er zaken ontbreken in het advies welke het besluit konden beïnvloeden, dan hoor ik dit graag van u en zal deze in het gesprek met de wethouder meenemen. De wethouder zal nadat hij met mij gesproken heeft naar u toe reageren.”
 17. Op 24 augustus 2015 schreef de wethouder aan verzoekers “Ik heb u beloofd nog terug te komen op de kwestie ‘lantaarnpaal’ nadat: u eventueel ontbrekende zaken die in het collegeadvies hadden moeten staan en welke het collegebesluit konden beïnvloeden heeft aangeleverd bij (red. OO: X).
(...) Wij hebben op 27 juli een opsomming van u ontvangen als reactie op de vraag van (red. OO: X). Deze is vergeleken met de argumentatie zoals die verwoord is in het

collegeadvies. Wij komen tot de conclusie dat wij geen relevante zaken zijn vergeten in het collegeadvies, zodanig dat dit het collegeadvies anders beïnvloed zou hebben. Daarom blijven wij bij ons standpunt dat de lantaarnpaal niet verplaatst wordt.”

18. Verzoekers dienden via de Overijsselse Ombudsman op 12 oktober 2015 een klacht in bij de gemeente. Deze klacht komt erop neer dat de gemeentesecretaris zou hebben toegezegd de lantaarnpaal te laten verplaatsen, maar dat hij nadien zijn standpunt zou hebben gewijzigd. In haar reactie op de klacht concludeert de gemeente dat zeer waarschijnlijk een misverstand is ontstaan over de exacte locatie. Uit de e-mailwisseling met de gemeentesecretaris blijkt volgens de gemeente dat hij verzoekers heeft gevraagd of zij ermee geholpen zouden zijn als de lantaarnpaal 30 centimeter naar links zou worden verzet. De intenties waren dus wel degelijk volgens de gemeente om de lantaarnpaal te verplaatsen en met de werkzaamheden daarvoor was een aanvang gemaakt. De werkzaamheden zijn stopgezet, omdat verzoekers aangaven dat de beoogde nieuwe locatie niet de door hen gewenste locatie was, aldus de gemeente. De gemeente betreurt het dat er een misverstand is ontstaan nadat de gemeentesecretaris zou hebben toegezegd dat de lantaarnpaal zou worden verplaatst naar de door verzoekers gewenste locatie. Uit de stukken maakt de gemeente op dat de gemeentesecretaris welwillend tegenover het verzoek stond, maar dat niet duidelijk is geweest op welke exacte locatie beide partijen doelden. De gemeente is van mening dat zij de belangen en argumenten van verzoekers zorgvuldig heeft afgewogen en verklaart de klacht ongegrond.

Gesprek met de ombudscommissie (kort weergegeven en voor zover van belang voor het onderzoek)

Voor het standpunt en de visie van verzoekers wordt verwezen naar wat hierboven staat vermeld. Tijdens het gesprek benadrukken verzoekers dat het hun vooral te doen is om de plek van de lantaarnpaal in kwestie vanwege het parkeren van de auto op en het uitrijden van de oprit. De gemeente stelt echter steeds een plek voor die in de visie van verzoekers niet goed is. Op beide voorgestelde plekken, 1,5 meter zuidwaarts of 30 cm zuidwaarts verplaatsen, hebben verzoekers last van de lantaarnpaal, omdat zij er dan – schuin – vanuit de erker tegenaan kijken. Ook hebben zij dan last van het licht van de paal (als dat licht op een tegenover de woning geparkeerde auto schijnt). Bij het verplaatsen van 1,5 meter zuidwaarts staat de lantaarnpaal voor de slaapkamer. Verzoekster geeft aan dat zij geen gordijnen voor de ramen wil. Verzoekers begrijpen niet waarom de lantaarnpaal niet gewoon op de oude plek kan worden teruggezet en vinden dat de gemeente voor haar standpunt onvoldoende argumenten aandraagt. Verzoekers hadden van de toenmalige gemeentesecretaris begrepen dat het geen probleem zou zijn om de lantaarnpaal naar de oude plek te verplaatsen. Ze zijn samen met de gemeentesecretaris naar buiten gelopen en hebben toen de oude plek aangewezen. Na dit bezoek van de gemeentesecretaris is er tussen september en november 2014 geen contact meer geweest met de gemeente. Desgevraagd geven verzoekers nog aan dat zij sinds 2011 schadevrij geparkeerd hebben op de oprit, omdat zij gedeeltelijk gebruik maken van de oprit van de burens.

De gemeente (X) licht toe dat het uitgangspunt van het verlichtingsplan is zoveel mogelijk openbare ruimte te verlichten. Bij een verlichtingsplan wordt gekeken naar de technische kant,

de bewonerskant en wordt zoveel mogelijk vastgehouden aan de rechte lijn. In het geval van de lantaarnpaal in kwestie staat deze technisch gezien in de beste positie. Als de paal naar achteren wordt geplaatst dan komt er minder licht op de parkeerstrook aan de overkant en het trottoir. Echter, als de gemeentesecretaris indertijd opdracht zou hebben gegeven de lantaarnpaal te verplaatsen naar de oude plek, dan zou dat zijn gedaan. Die opdracht heeft de gemeentesecretaris niet gegeven. Ook naderhand, toen er overleg was naar aanleiding van de klacht, heeft de gemeentesecretaris volgens X niet gezegd dat de lantaarnpaal in oostelijke richting zou moeten worden verplaatst. X zegt dat de gemeente nog steeds bereid blijft de lantaarnpaal 30 cm zuidwaarts te laten verplaatsen als verzoekers in de toekomst moeilijkheden (blijven) ondervinden met het parkeren op de oprit.

De klachtencoördinator geeft desgevraagd aan dat de klacht van verzoekers eigenlijk gedeeltelijk ongegrond had moeten worden verklaard: ten aanzien van de kennelijke miscommunicatie ongegrond en gegrond voor wat betreft de toezegging dat verzoekers het advies van het college van B&W konden inzien.

Informatie van de toenmalige gemeentesecretaris

De ombudscommissie heeft de gemeentesecretaris vragen gesteld over hetgeen is besproken tijdens zijn bezoek aan verzoekers. De gemeentesecretaris schrijft “ Ik ben indertijd op bezoek geweest om de situatie zelf in ogenschouw te nemen. Het probleem was de situering van de lantaarnpaal bij het in- en uitrijden door mevrouw, gelet op haar fysieke problemen. Mijn e-mail dat we bereid zijn de locatie aan te passen moet in het licht van die problematiek worden gezien. Ik heb indertijd ook alleen met mevrouw gesproken. Veel later bleek dat meneer maar 1 optie goed vond, namelijk terugzetten op de oorspronkelijke plaats, maar daarvan had ik al geschreven, dat dit nieuwe problemen zou geven, namelijk het verlichtingsbeeld van de straatoverzijde. Met bereidheid tot aanpassing werd beoogd de inritsituatie voor mevrouw te verbeteren.”

Reactie op de bevindingen

Het Verslag van Bevindingen is voor reactie naar verzoekers en de gemeente gestuurd. Beide partijen hebben gereageerd. De reacties zijn hierboven verwerkt onder de kopjes ‘toedracht’ en ‘gesprek met de ombudscommissie’.

Overwegingen

Allereerst wordt opgemerkt dat de gemeente tijdig excuses aanbood voor het niet ter inzage geven van het advies aan het college over de kwestie lantaarnpaal, terwijl dat wel was toegezegd. Ook heeft de gemeente de visie van verzoekers naderhand nog vergeleken met de argumentatie zoals die verwoord is in het collegeadvies. Daaruit is de conclusie getrokken dat geen relevante zaken zijn vergeten in het collegeadvies, zodanig dat dit het collegeadvies anders beïnvloed zou hebben. Daarmee handelde de gemeente behoorlijk.

Verder wordt opgemerkt dat de gemeente de kennelijke miscommunicatie over de mogelijke plek voor de lantaarnpaal gegrond acht. Daarmee is overigens niet gezegd dat de gemeentesecretaris mogelijk een toezegging zou hebben gedaan over de exacte plaats. Eerder is sprake van een misverstand bij verzoeker, mogelijk ontstaan door inkleuring van de feiten met zijn eigen wens om de lantaarnpaal op de oude plek te zetten. Verzoeker beweert

namelijk dat hij en zijn vrouw samen met de gemeentesecretaris naar buiten zijn gelopen en de plaats hebben aangewezen, terwijl uit de stukken en de verklaring van de gemeentesecretaris wordt opgemaakt dat verzoeker zelf ten tijde van het bezoek van de gemeentesecretaris niet thuis was.

Wat hier ook van zij, de vraag rest of de gedragingen van de gemeente bij de uitvoering van het beleid van de gemeente, de uitvoering van het verlichtingsplan, tegenover verzoekers behoorlijk zijn.

De gedragingen van de gemeente worden in het geval van verzoekers getoetst aan de behoorlijkheidsnormen van 'maatwerk' en 'redelijkheid'.

Maatwerk

Deze behoorlijkheidsnorm houdt in dat de overheid in voorkomende gevallen bereid is om af te wijken van algemeen beleid of voorschriften als dat nodig is om onbedoelde of ongewenste consequenties te voorkomen. Ook in haar feitelijk handelen zoekt de overheid steeds naar maatregelen en oplossingen die passen bij de specifieke omstandigheden van de individuele burger.

Het ontwerp van de reconstructie van de straat is gemaakt samen met de bewoners. Het verlichtingsplan werd daarna gemaakt, rekening houdend met het wegontwerp en het groenontwerp. Vóór de reconstructie van de straat stond de lantaarnpaal in kwestie tegen de perceelgrens van verzoekers. In het nieuwe verlichtingsplan is de lantaarnpaal zo dicht mogelijk bij de rand van de weg geplaatst.

Tijdens en na de uitvoering van het werk gaven verzoekers bij achtereenvolgens de uitvoerder en de gemeente aan dat de plek van de lantaarnpaal voor hen ongunstig is. Verzoekers willen graag dat de lantaarnpaal weer tegen hun perceelgrens wordt geplaatst.

Op basis van de bevindingen wordt vastgesteld dat de gemeente zich gedurende bijna twee jaar voldoende heeft ingespannen om voor verzoekers oplossingen te zoeken. De gemeente deed dit, omdat verzoekster vanwege fysieke problemen moeilijkheden stelde te ondervinden bij het parkeren met de auto op de oprit bij het woonhuis van verzoekers. De gemeente deed twee technisch mogelijke voorstellen voor het verplaatsen van de lantaarnpaal. Daarmee voldoet de gemeente aan de behoorlijkheidsnorm van maatwerk.

Redelijkheid

Deze behoorlijkheidsnorm houdt in dat de overheid de verschillende belangen tegen elkaar afweegt voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn. De beide door de gemeente voorgestelde oplossingen worden door verzoekers niet geaccepteerd. Verzoekers stellen dat zij bij beide voorgestelde plekken, 1,5 meter zuidwaarts of 30 cm zuidwaarts, weliswaar goed de oprit op en af kunnen rijden, maar gehinderd worden in hun uitzicht en door lichtval in woon- en slaapkamer.

Het uitgangspunt van het verlichtingsplan is volgens de gemeente om zoveel mogelijk openbare ruimte te verlichten. Bij een verlichtingsplan wordt gekeken naar de technische kant

en de bewonerskant en wordt zoveel mogelijk vastgehouden aan de rechte lijn. In het geval van de lantaarnpaal in kwestie staat deze volgens de gemeente nu technisch gezien in de beste positie. Als de paal naar achteren wordt geplaatst tegen de perceelgrens van verzoekers, komt er minder licht op de parkeerstrook aan de overkant en het trottoir aan de overzijde.

Volgens vaste jurisprudentie is pas sprake van onrechtmatige hinder indien deze, alle omstandigheden in aanmerking genomen, waaronder de ernst van de hinder en de daarbij betrokken wederzijdse belangen, de grenzen van het maatschappelijk betamelijke te buiten gaat.

Dit geldt ook voor de hinder van lichtmasten en lantaarnpalen. Daarvoor zijn normen vastgesteld.

De hinder die verzoekers stellen te zullen ondervinden bij verplaatsing van de lantaarnpaal zuidwaarts is qua uitzicht en lichtinval maatschappelijk gezien niet relevant en volgens objectieve maatstaven niet als ernstig te kwalificeren. Verzoekers kunnen zelf 's avonds de eventueel door hun te ervaren hinder van lichtinval voorkomen door bijvoorbeeld gordijnen voor de ramen te hangen en die 's avonds te sluiten. Dat verzoekster daartoe niet bereid is, is voor risico van verzoekers. Ook kan niet worden gezegd dat het uitzicht van verzoekers door een lantaarnpaal wezenlijk wordt belemmerd.

De gemeente heeft gemotiveerd aangegeven dat, wanneer de lantaarnpaal oostwaarts, dus weer op de oude plek, wordt geplaatst, het effect van het verlichtingsplan aanmerkelijk zou worden verminderd.

Uit bovenstaande wordt geconcludeerd dat bij verplaatsing van de lantaarnpaal 1,5 meter of 30 cm zuidwaarts er geen sprake zal zijn van hinder die de grenzen van het maatschappelijk betamelijke te buiten gaat. De beide voorstellen van de gemeente die dienen om meer ruimte te geven voor het inparkeren van de auto en het uitrijden met de auto zijn dan ook alleszins redelijk. Daarmee voldoet de gemeente aan de behoorlijkheidsnorm van redelijkheid.

Tot slot wordt opgemerkt dat de gemeente, ondanks het voortdurende verzet van verzoekers, nog steeds bereid blijft om de lantaarnpaal 30 centimeter zuidwaarts te verplaatsen, als verzoekers in de toekomst moeilijkheden (blijven) ondervinden met het parkeren op de oprit.

Oordeel

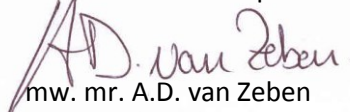
De klacht van verzoekers is ongegrond, omdat de gemeente er in redelijkheid alles aan heeft gedaan om via maatwerk een oplossing te vinden voor verzoekers.

De gedragingen van de gemeente zijn ten aanzien van de behoorlijkheidsnormen van

- maatwerk: behoorlijk
- redelijkheid: behoorlijk

Aldus vastgesteld door de Overijsselse Ombudscommissie op 11 februari 2016.

P. Jansen

mw. mr. A.D. van Zeven